

1. Jesús profeta lliure i alliberador

Déu no s'ha encarnat en un sacerdot del temple, ocupat en tenir cura de la religió. Tampoc en un mestre de la llei, dedicat a defensar l'ordre legal d'Israel. Ha pres carn en un profeta, lliurat completament a alliberar la vida. Els camperols de Galilea veuen en els gestos alliberadors de Jesús i en les seves paraules de foc un home mogut per l'esperit profètic: "Un gran profeta ha sorgit entre nosaltres" (Marc 1, 27).

Jesús és un profeta lliure. No forma part de l'estructura imperial de Roma. No pertany a la institució religiosa del temple de Jerusalem. No és ordenat ni ungut per ningú. La seva autoritat no li ve de cap institució. Només obeeix el Pare. Només cerca com obrir camins vers un Déu que vol un món nou, alliberat de tot mal.

Jesús és un profeta alliberador. Dos crims ens descobreixen el seu projecte alliberador. El primer es dirigeix a l'imperi de Roma: "Els governants de les nacions les dominen com si en fossin amos i els grans personatges les mantenen sota el seu poder. Però entre vosaltres no ha de ser pas així" (Mateu 20, 25-26). Déu està contra qualsevol poder opressor. El segon està dirigit a Jerusalem: "Els mestres de la Llei i els fariseus s'han assegut a la càtedra de Moisès. (...) Preparen càrregues pesades i insuportables i les posen a les espatlles dels altres, però ells no volen ni moure-les amb el dit" (Mateu 23, 2-4). No ha de ser així. Déu està contra tota religió opressora.

2. L'experiència d'un Déu lliure

Jesús viu la seva activitat profètica des de l'experiència d'un Déu que és lliure per obrir camins al seu projecte d'alliberar el món de l'esclavitud, l'opressió i els abusos contra els seus fills i filles. No té perquè seguir els camins que li assenyalen els dirigents religiosos que es tanquen davant qualsevol novetat, considerant-la una amenaça per a l'ordre establert. No té perquè ajustar-se a les ambicions dels poderosos que exploten sense pietat els seus pobres.

Per això, mentre els dirigents religiosos vinculen Déu amb el seu sistema religiós, i es preocupen d'assegurar el culte del temple, el compliment de les lleis o l'observança del sàbat, Jesús posa Déu al servei d'una vida alliberada. El primer és el projecte alliberador del Regne, no pas la religió; el guariment dels malalts, no pas el sàbat; la reconciliació social, no pas les ofrenes que cadascú porta cap a l'altar.

I, per això també, Jesús posa Déu, no pas al servei dels poderosos i privilegiats, sinó a favor dels pobres: els exclosos per l'imperi i els oblidats pel temple. Déu no és propietat de ningú. No pertany als bons: "fa sortir el sol sobre bons i dolents i fa ploure sobre justos i injustos" (Mateu 5, 45). No està lligat a cap temple ni lloc sagrat. No és dels sacerdots de Jerusalem ni dels mestres de la llei. Des de qualsevol lloc, tot ésser humà pot alçar els ulls al cel i invocar-lo com a Pare.

3. Llibertat per alliberar la vida

Jesús és lliure, però no pas per viure cultivant la seva pròpia autonomia. És lliure, però no pas per reclamar i exercitar egoïstament els seus propis drets. És lliure, però no pas per realitzar-se ell mateix, al marge dels que pateixen. La llibertat de Jesús és una llibertat per fer el bé i construir un món més humà. Una llibertat que neix de la seva experiència d'un Déu alliberador i s'orienta sempre a alliberar la vida de tot allò que pot deshumanitzar-la i destruir-la. La llibertat de Jesús és una Bona Nova per a tothom.

Jesús és lliure per denunciar el pecat i per assegurar a menjar amistosament amb els pecadors. Lliure per beneir i per maleir, per defensar els oprimits i per hostatjar-se a casa del poderós Saqueu. Lliure per acudir en sàbat a la sinagoga i per violar allà mateix la llei del descans guarint un malalt. La llibertat de Jesús és una llibertat summament lliure, que només es deixa guiar pel projecte alliberador del Pare, i és capaç de donar la seva vida per fer-lo realitat per tothom. "Ningú no me la pren, sóc jo qui la dono lliurement" (Joan 10, 18).

4. Impulsor d'un procés d'alliberament individual i social

Quan Jesús s'apropa als malalts, no cerca com resoldre un problema físic, sinó alliberar la seva vida guarint-la des de les arrels. Al contacte amb Jesús, el malalt recupera la confiança en el Déu amic de la vida: s'allibera de la culpa i de la por; es reafirma en la seva dignitat; se sent reconciliat amb la vida, alliberat de l'exclusió i de la mendicitat, tornat altre cop a la convivència amb els seus éssers estimats.

Alhora, Jesús posa en marxa un procés de guairiment social per caminar vers una convivència més sana i alliberada. Pensem en els seus esforços per crear unes relacions més humanes entre persones que es respectin més, es comprenguin millor i es perdonin sense condicions (Mateu 5, 21-26; 7, 15; 18, 21-22). Les seves crides a una vida alliberada de l'esclavitud del diner i l'obsessió per les coses (Mateu 6, 21; 6, 24). El seu afany en alliberar tothom de la por per viure des de la confiança absoluta en el Pare (Mateu 10, 30-31; 6, 25-34). El seu oferiment del perdó a persones enfonsades en el fracàs moral i la ruptura interior (Marc 2, 1-12; Lluc 7, 36-50; Joan 8, 1-11).

Hem de destacar l'esforç de Jesús per guarir la religió alliberant-la de tants comportaments patològics d'arrel religiosa (legalisme, hipocresia, rigorisme, culte buit de justícia i d'amor). Jesús és un gran guaridor de la religió: allibera de pors religioses, no les introdueix; fa créixer la llibertat, no pas les servituds; atreu vers l'amor de Déu, no pas vers la llei; desperta la compassió, no pas el ressentiment.

5. Amic alliberador de la dona

Jesús posa fi al privilegi masclista dels homes jueus, que podien repudiar les seves esposes expulsant-les de casa, i defensa el projecte original de Déu sobre el matrimoni. Déu "els ha creat home i dona" a imatge seva. No ha pas creat l'home amb poder sobre la dona. No ha pas creat la dona sotmesa a l'home. Amb aquesta posició, Jesús està destruint d'arrel el fonament del patriarcat sota les seves formes de control, submissió i imposició de l'home sobre la dona.

Déu no beneeix cap estructura que generi dominació de l'home i submissió de la dona. En el regne

de Déu hauran de desaparèixer. Per això, Jesús en el seu seguiment acull no només homes, sinó també dones. Tots són germans i germanes, amb igual dignitat. Desapareix l'autoritat patriarcal. No diran Pare a ningú, només al del cel (Mateu 23, 9). La nova família que es va formant al voltant de Jesús és un espai sense dominació masculina.

6. La veritat de Jesús ens farà lliures

Hi ha un tret bàsic que defineix la llibertat profètica de Jesús: la seva voluntat de viure en la veritat de Déu. Jesús no tan sols diu la veritat, sinó que cerca la veritat i només la veritat de Déu que vol un món més humà per a tots els seus fills i filles. Parla amb autoritat perquè parla des d'aquesta veritat. No parla com els fanàtics que tracten d'imposar la seva veritat, ni com els funcionaris que la defensen per obligació. No se sent guardià de la veritat, sinó testimoni. Jesús és lliure per cridar la veritat del Déu del regne. La seva promesa és clara: "Si us manteniu fermes en la meua paraula, realment sereu deixebles meus; coneixereu la veritat, i la veritat us farà lliures" (Joan 8, 31-32). Si ens mantenim en la Paraula de Jesús, coneixerem la veritat que ens farà lliures:

- Ens alliberarem de pors que ofeguen l'alegria i la creativitat en l'Església, ens impedeixen cercar amb sinceritat la veritat de l'evangeli i ens paralitzen per obrir camins al regne de Déu.

- Trencarem silencis. Es despertarà a l'Església la llibertat profètica. S'escoltarà la paraula del poble de Déu, emmudida durant segles. Els creients senzills pronunciaran en veu alta paraules bones, guaridores, consoladores. S'escoltarà no tan sols la paraula dels qui parlen en nom de la institució, sinó també la dels qui viuen animats per l'evangeli.

- Despertarem l'esperança. Seguint Jesús, "serem veu dels sense veu, i veu contra els que tenen massa veu" (Jon Sobrino). Aquesta veu humil, però lliure i forta és més necessària que mai a l'interior de la comunitat mundial i en el si de l'Església. Aquesta veu pot revifar l'esperança en l'alliberament final, quan "Déu eixugarà totes les llàgrimes dels seus ulls, i no existirà més la mort, ni dol, ni crits, ni sofriment. Perquè les coses d'abans han passat" (Apocalipsi 21, 4).